

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Med oprettelsen af de nye organer i forskningsråds-systemet ved den nuværende lov blev en række af de opgaver af mere strategisk karakter, som tidligere lå i de statslige forskningsråd, udskilt fra Det Frie Forskningsråd og placeret i Det Strategiske Forskningsråd. I forlængelse heraf blev bevillingskompetencen for så vidt angår politisk prioriterede og tematisk afgrænsede forskningsområder tillagt Det Strategiske Forskningsråd (det såkaldte »top down«-princip), jf. lovens § 17, stk. 1. Der ønskes ikke ændret i den rollefordeling.

Erfaringerne viser imidlertid, at ikke alle politisk prioriterede bevillinger hører naturligt hjemme i Det Strategiske Forskningsråd. Her tænkes på tilfælde, hvor der fra politisk hold afsættes en øremærket bevilling, der skal udmøntes via brede opslag rubriceret efter videnskabelige hovedområder. Som eksempel kan nævnes den tre-årige bevilling til »yngre kvindelige forskere« (inden for naturvidenskab og teknik), som var en del af den politiske aftale fra oktober 2004 mellem alle partier om udmøntning af forskningsreserven i perioden 2005-2008.

Der foreslås følgelig en justering, sådan at bevillingskompetencen som en undtagelse i sådanne særlige tilfælde tillægges Det Frie Forskningsråd.

For at sikre endnu større klarhed omkring afgrænsningen mellem Det Frie Forskningsråds og Det Strategiske Forskningsråds virkeområde, foreslås det desuden præciseret, at Det Frie Forskningsråd i forbindelse med opslag kan udbyde støtte til aktiviteter, der er afgrænset efter virkemidler. Som eksempel på virkemidler henvises til § 7, stk. 2, nr. 1)-6).

Dette gør sig naturligvis også gældende for så vidt angår den femtedel af bevillingerne, som Det Frie Forskningsråds bestyrelse efter § 11, stk. 5, kan fordele til særlige initiativer, herunder tværfaglige og tværrådslige initiativer.

Der henvises desuden til bemærkningerne til nr. 8.

Til nr. 2

Forslaget er alene en sproglig præcisering af ordlyden, der har til hensigt at understrege paralleliteten mellem ikke mindst de to bestyrelser for henholdsvis Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd, sådan at det klart fremstår, at formændene for og medlemmerne af begge bestyrelser udpeges i deres personlige egenskab og dermed i deres virke agerer uafhængigt af partsrepræsentation.

Til nr. 3

De faglige forskningsråd modtager årligt en betydelig mængde ansøgninger, herunder ansøgninger om relativt små beløb, der ikke kræver en faglig stillingtagen.

Med henblik på at smidiggøre forskningsrådenes sagsbehandling foreslås det, at rådene får mulighed for at delegere beslutningskompetencen i sådanne bevillingssager til sekretariatet. Delegation kan således f.eks. gives i sager vedrørende tillægsbevillinger i forbindelse med sygdom og barsel, lønoverskridelse i forbindelse med projektbevillinger, mindre overskridelser af udgifter i forbindelse med udlandsophold, eller mindre prisstigninger på apparatur.

For at lette arbejdsbyrden for medlemmerne af de faglige forskningsråd, sådan at de har mulighed for at koncentrere deres indsats omkring fagligt komplicerede ansøgninger, foreslås det desuden at give rådene mulighed for at delegere beslutningskompetencen i fagligt ukomplicerede sager til rådets formand. Det kunne f.eks. være ansøgninger om tilskud til rejser, bogudgivelser eller lignende.

For at sikre sammenhængen og gennemsigtigheden for forskningsrådene imellem foreslås det, at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd skal godkende delegationen. Det forudsættes, at bestyrelsen kan give en rammegodkendelse i forbindelse med, at den fastsætter de økonomiske henholdsvis de faglige rammer herfor.

Til nr. 4

Adgangen til personsammenfald mellem medlemmer af en programkomité og af et fagligt forskningsråd følger allerede af den nuværende lovs § 36, stk. 2.

Til nr. 5

Bestemmelsen er en konsekvens af nr. 3.

Til nr. 6

Bestemmelsen er en konsekvens af nr. 3, idet det foreslås, at hvis der fastsættes en rekursadgang, bør den også omfatte afgørelser truffet af sekretariatet efter delegation fra de faglige forskningsråd.

Til nr. 7

Bestemmelsen er en konsekvens af nr. 3. Det foreslås således, at de faglige forskningsråds mulighed for at delegere beslutningskompetencen i fagligt ukomplicerede sager til rådsformanden ledsages af en rekursadgang til rådene. Af retssikkerhedsmæssige grunde ønskes to-instans-princippet også i disse tilfælde sikret for ansøgere. Da der er tale om faglige forhold, vil den naturlige rekursinstans være de faglige organer.